

Bicikl se, kao značajna tehnička inovacija, pojavio u poslednjoj četvrtini XIX veka. Pronalaskom sprave kojom je, koristeći snagu svojih mišića, uspeo da se kreće brže i lakše, čovek je promenio ne samo svoj život već je počeo i da ga dugačije tumači. Masovnija primena bicikla dovela je do širenja sportske kulture, a njegova svakodnevna upotreba doprinela je promeni načina života, koja će se dogoditi početkom XX veka. Kao deo ovog procesa bicikl, kao prevozno sredstvo postaje faktor iniciranja mnogih društvenih promena.

Bicikl je poslednjih godina XIX veka, postao popularan među muškarcima iz imućnijih porodica. Građanski stalež je odigrao veliku ulogu u njegovoj popularizaciji. Bicikl su nešto kasnije, prihvatili gradske zanatlije, a početkom XX veka i seljaci. Tada bicikl više nije korišćen za sport i razonodu, već u cilju bržeg transporta, prelaženja udaljenosti, lakšeg prevoza tereta tj. korišćen je kao sredstvo za rad. Od samog nastanka imao je značajnu ulogu u prevozu putnika i tereta, ali ispisao je bogate stranice istorije kao nezamenljiv kada je u pitanju kurirska služba i pošta, a i vojska ga je već krajem XIX veka uključila radi bržeg i efikasnijeg obavljanja zadataka. Između dva rata, popularnost bicikla je kulminirala, prvenstveno među muškarcima, mada su ga sve više prihvatale i žene.

“Ništa nije toliko doprinelo emancipaciji žena, koliko biciklizam. Samo stojim i radujem se kada vidim ženu na biciklu. Upotreba bicikla ženama daje osećaj slobode i samopouzdanja” pisala je Susan B. Anthong 1896. godine. Među ženama rođenim pre Prvog svetskog rata malo je onih koje su se odvažile na tako radikalni korak – upravljanje biciklom. Tome je uz vaspitanje, sigurno doprinela i moda dugačkih sukanja, koja je taj čin činila znatno težim. Međutim, između dva rata, popularnosti bicikla više nisu mogle da se odupru ni žene, i tako je bicikl postao, do dana današnjeg, najmasovnije i najrasprostranjenije prevozno sredstvo.

Ovaj dvotočkaš tehničko je dostignuće iz relativno skore prošlosti. Bicikl nema svog jedinstvenog izumitelja, jer je mnogo osoba svojim patentima bilo na tragu onoga što se danas smatra biciklom. Ipak, nekolicina pronalazača su nezaobilazni pri definisanju ovog prevoznog sredstva.

Kao preteču „vozila na ljudski pogon” ili bicikla, možemo smatrati izum nemačkog barona Karla fon Drajsa konstruisanog početkom XIX veka (1817. godine), koji je dobio ime po svom tvorcu - dresina. Bio je od drveta, a sastojao se od točkova (nalik kolskim), sedišta, podupirača za telo vozača i primitivnog upravljača u vidu rude. Nije imao pedale, a vozač ga je pokretao odupirući se nogama od tla.

Pedesetak godina kasnije (1850-1860) u Francuskoj, mehaničar Pjer Mišo, pronašao je pedale i konstruisao ih na prednjem, velikom točku. Ovakvi bicikli, mada atraktivni, zahtevali su akrobaciju od strane onih koji su njima upravljali, a posmatračima omogućavali da gledaju urnebesne predstave sa spektakularnim padanjima.

Jedan takav bicikl je početkom XX veka na poklon dobio i gradonačelnik Subotice. Da se ne bi

prijao naredio je da se na Paliću napravi kružna staza prečnika oko 15 metara i širine oko jedan metar. To je bila prva asfaltirana podloga na prostorima Srbije, a donedavno su se mogli nazreti tragovi te staze.

Problemi sa upravljanjem umanjeni su uvođenjem upravljača i pomeranjem sedišta vozača bicikla. Mnogi smatraju da je tek sa izumom lančanog pogona, koji su osmislili Starli, Louson i Šergold, nastao savremeni bicikl. Starlijev model bicikla iz 1885. godine najčešće se smatra prvim modernim biciklom. Tri godine nakon toga, dodatno je unapređena udobnost i efikasnost, konstruisane su kočnice. Tada je Škotlandčanin Džon Bojd Danlop, veterinar i pronalazač, patentirao pneumatske gume. Te 1888. godine osnovao je i deoničarko društvo za izradu pneumatskih guma. Zahvaljujući ovim izumima bicikl postaje sve brži i sve popularniji kao prevozno sredstvo.

Pored toga što postoje različite vrste bicikla, za različite namene kao što su: ženski, muški, dečji, tricikl, sportski bicikl, mauntin bajk, sobni, nosački, rikša, tandem, cirkuski monocikl i dr, pretpostavlja se da danas njihov broj premašuje cifru od jedne milijade. Ranije je bicikl bio vezan za ravničarske predele i siromašnije zemlje, a danas je upravo u najrazvijenijim zemljama sveta, kao što su Holandija i Danska, bicikl i biciklizam doživeli svoju ekspanziju. Bicikl i biciklizam su danas način života u velikim gradovima, čije su ulice ispresecane biciklističkim stazama, a najveći razlog za to je razvijena ekološka svest, mada ni ekonomski i zdravstveni razlozi sigurno nisu zanemarljivi.